

PLA DE VOLUNTARIAT I PLA DE FORMACIÓ DEL VOLUNTARIAT

Associació Ca l'Anita - Llar d'Acollida

1. Finalitat del Pla

El Pla de voluntariat de Ca l'Anita estableix el marc de participació de les persones voluntàries en l'entitat i defineix els processos d'incorporació, formació, desenvolupament, seguiment, reconeixement i desvinculació.

El Pla té quatre objectius principals:

- garantir una experiència de voluntariat útil, segura i coherent amb la missió de l'entitat;
- preservar els drets, l'autonomia i la dignitat de les persones participants;
- diferenciar clarament el voluntariat de la convivència, la participació associativa i l'activitat professional;
- facilitar una gestió adequada del voluntariat a mesura que Ca l'Anita i el model **Llars Connectades** amplii la seva activitat.

Aquest document s'emmarca en la **Llei 25/2015, del 30 de juliol, del voluntariat i de foment de l'associacionisme**, i en el marc català de foment de l'associacionisme i el voluntariat.

PART I. PLA DE VOLUNTARIAT

2. El voluntariat a Ca l'Anita

Ca l'Anita entén el voluntariat com una forma de participació comunitària, lliure i altruista que contribueix a generar **xarxa, autonomia, reciprocitat i sentiment de pertinença** al voltant dels processos d'acollida.

El model parteix d'un principi fonamental:

acompanyar no és tutelar.

Les persones voluntàries no assumeixen responsabilitat sobre la vida ni sobre les decisions de les persones acollides. La seva funció és contribuir a ampliar les xarxes socials i comunitàries, generar oportunitats de participació i facilitar determinats suports quotidians.

El voluntariat complementa l'activitat de l'associació però **no substitueix intervencions professionals** socials, jurídiques, psicològiques, sanitàries, laborals o d'altres àmbits que requereixin una qualificació específica.

3. Diferents formes de participació a Ca l'Anita

Ca l'Anita diferencia expressament les diferents relacions que una persona pot mantenir amb l'entitat.

Persones residents o participants

Són persones que formen part dels projectes d'acollida, habitatge o participació comunitària de Ca l'Anita.

La seva participació en la vida quotidiana de la llar o de l'entitat **no constitueix voluntariat ni és una contraprestació pels suports rebuts**.

Persones convivents de Llars Connectades

Són persones que comparteixen una llar vinculada al projecte.

La convivència genera relacions quotidianes, comunitàries i de suport mutu, però:

persona convivent ≠ persona voluntària d'acompanyament.

Compartir habitatge no comporta assumir responsabilitat sobre l'itinerari personal de cap altra persona resident.

Persones sòcies i membres de la Junta

La participació associativa, la governança o l'exercici de càrrecs de l'entitat no es consideren automàticament una acció de voluntariat dins d'aquest Pla.

Professionals i col·laboradores especialitzades

Les activitats professionals remunerades, contractades o facturades queden fora del voluntariat.

Persones voluntàries

Són aquelles que decideixen lliurement participar en un programa o activitat de Ca l'Anita sense contraprestació econòmica, amb unes funcions, uns límits i una persona de referència definits.

Una mateixa persona pot tenir més d'un vincle amb Ca l'Anita, però aquests han de quedar clarament diferenciats.

4. Principis de l'acció voluntària

L'acció voluntària de Ca l'Anita es regeix pels principis següents:

Autonomia. La persona participant manté sempre la capacitat de decidir sobre la seva pròpia vida.

Horitzontalitat. Es promouen relacions entre persones adultes basades en el respecte i no en una relació paternalista o assistencialista.

Reciprocitat. Les persones participants no són només receptores de suport: tenen coneixements, capacitats i experiències que formen part de la comunitat.

Consentiment. Cap persona participant està obligada a relacionar-se amb una persona voluntària ni a acceptar un acompanyament que no desitgi.

Confidencialitat. Només es comparteix la informació estrictament necessària per desenvolupar l'activitat.

No-discriminació. No s'admet cap discriminació per origen, nacionalitat, situació administrativa, llengua, gènere, orientació sexual, religió, edat, situació econòmica o qualsevol altra circumstància personal.

Bon tracte. Totes les relacions han de respectar la dignitat, la intimitat i els límits personals.

5. Àmbits i rols de voluntariat

Els rols s'adapten a les necessitats de l'entitat i a les capacitats, interessos i disponibilitat de cada persona.

A. Acollida i xarxa comunitària

Accions orientades a ampliar les xarxes socials i comunitàries de les persones participants:

- coneixement del barri i de la ciutat;
- participació en activitats quotidianes;
- connexió amb entitats i recursos comunitaris;
- trobades i espais de socialització;
- activitats que facilitin l'arrelament i el sentiment de pertinença.

No inclou tutela ni seguiment socioeducatiu professional.

B. Cultura, lleure i participació comunitària

Pot incloure:

- proposta i organització d'activitats;
- sortides culturals o esportives;
- participació en activitats comunitàries;
- suport logístic;

- acompanyament puntual a activitats.

C. Llengua, competències digitals i autonomia quotidiana

Pot incloure:

- conversa en català o castellà;
- suport en l'ús d'ordinadors i telèfons;
- competències digitals;
- comprensió de comunicacions quotidianes;
- suport en tràmits digitals senzills;
- coneixement dels recursos de la ciutat.

No inclou assessorament jurídic, fiscal, laboral, sanitari o administratiu especialitzat.

D. Habitatge, logística i vida comunitària

Pot incloure:

- preparació i adequació d'espais;
- muntatge o trasllat de mobiliari;
- petites actuacions que no requereixin professionals acreditats;
- suport logístic;
- mobilitat o transport puntual;
- organització de materials i activitats.

E. Comunicació, coneixement i Laboratori Social Digital

Pot incloure:

- fotografia i vídeo;
- comunicació;
- traducció;
- suport multilingüe;
- documentació i recerca;
- disseny;
- tecnologia;
- eines digitals;
- difusió de projectes;
- col·laboració en activitats del Laboratori Social Digital.

Quan aquestes funcions es converteixin en una activitat professional estructural o requereixin responsabilitat professional específica, deixaran de considerar-se voluntariat.

6. Límits de l'acció voluntària

La persona voluntària no ha d'assumir funcions que excedeixin el seu rol.

En particular, no correspon al voluntariat:

- diagnosticar situacions socials, psicològiques o sanitàries;
- proporcionar assessorament jurídic o administratiu especialitzat;
- decidir en nom d'una persona participant;
- gestionar els seus diners o comptes bancaris;
- custodiar documentació personal, excepte en una situació puntual expressament acordada;
- generar relacions econòmiques de dependència, préstecs o contraprestacions personals;
- actuar com a representant davant d'administracions sense autorització;
- assumir funcions professionals per a les quals no estigui qualificat;
- utilitzar informació, imatges o experiències personals de participants sense consentiment.

Quan aparegui una necessitat que excedeixi les funcions de la persona voluntària, aquesta l'ha de comunicar a la persona responsable del voluntariat perquè pugui valorar-se una **derivació a serveis o professionals especialitzats**.

7. Cicle de gestió del voluntariat

7.1. Preparació

La Junta Directiva defineix les necessitats de voluntariat, els rols requerits i les condicions necessàries per desenvolupar-los.

No es captaran persones voluntàries simplement per incrementar-ne el nombre. La incorporació ha de respondre a una necessitat o oportunitat concreta de l'entitat.

7.2. Captació

La captació es pot realitzar mitjançant:

- xarxa comunitària i veïnal;
- persones sòcies i col·laboradores;
- entitats aliades;

- xarxes socials i web;
- xarxes i plataformes de voluntariat;
- activitats pròpies de l'associació.

7.3. Primera entrevista

Abans de la incorporació es realitza una conversa o entrevista inicial per conèixer:

- motivacions;
- expectatives;
- interessos;
- disponibilitat;
- experiència;
- capacitats;
- possibles necessitats formatives;
- rol que podria encaixar millor.

També s'explica el model de Ca l'Anita, especialment els principis d'autonomia, horitzontalitat i no-tutela.

No s'incorporaran a tasques d'acompanyament persones amb actituds incompatibles amb aquests principis.

7.4. Definició del rol

Cada persona voluntària ha de saber:

- què farà;
- què no farà;
- amb quina periodicitat aproximada;
- amb qui es coordinarà;
- a qui s'ha d'adreçar davant d'un dubte o incidència.

Els rols poden modificar-se de mutu acord durant la col·laboració.

7.5. Incorporació

La incorporació comporta:

1. acceptació del rol;
2. explicació del Pla de voluntariat;
3. formació inicial;
4. signatura del **full de compromís**;
5. informació sobre confidencialitat i protecció de dades;

6. inclusió en l'assegurança corresponent;
7. assignació d'una persona de referència.

El full de compromís concretarà les funcions, drets i deures, durada o periodicitat orientativa, formació, rescabament de despeses quan correspongui i causes de finalització.

8. Coordinació i seguiment

La coordinació general del voluntariat correspon a la **Presidència de l'entitat, amb el suport de la Junta Directiva**, mentre el volum del programa permeti aquesta gestió directa.

Si el programa creix, la Junta podrà designar una persona responsable específica de voluntariat.

Cada persona voluntària disposarà d'una persona de referència.

El seguiment s'adapta a la intensitat de l'activitat i pot realitzar-se mitjançant:

- converses periòdiques;
- reunions individuals;
- reunions d'equip;
- espais de supervisió davant de situacions complexes;
- revisió periòdica del rol.

L'objectiu no és controlar la persona voluntària sinó garantir que l'activitat sigui adequada tant per a ella com per a les persones participants i per a l'entitat.

9. Confidencialitat i protecció

Les persones voluntàries poden conèixer informació personal de persones participants i tenen l'obligació de preservar-ne la confidencialitat.

La informació només s'utilitzarà quan sigui necessària per desenvolupar l'activitat assignada.

La persona voluntària no podrà:

- difondre dades personals;
- compartir històries de vida sense autorització;
- publicar fotografies o vídeos sense consentiment;
- compartir documentació amb tercers persones;
- utilitzar la informació coneguda durant el voluntariat amb finalitats alienes a l'activitat.

L'obligació de confidencialitat continua després de finalitzar la relació amb Ca l'Anita.

10. Prevenció de conflictes, discriminacions i abusos

Ca l'Anita manté una política de tolerància zero davant:

- assetjament;
- violència;
- intimidació;
- discriminació;
- racisme o xenofòbia;
- conductes sexuals no consentides;
- abús de confiança;
- aprofitament econòmic;
- vulneració greu de la intimitat.

Qualsevol persona participant o voluntària pot comunicar una incidència a la persona responsable del voluntariat o a qualsevol membre de la Junta Directiva.

Davant d'una situació greu, l'entitat pot suspendre preventivament l'activitat voluntària mentre s'analitza la situació.

Si existeix una situació d'urgència o risc per a una persona, la prioritat serà garantir-ne la seguretat i contactar, quan correspongui, amb els serveis d'emergència o serveis especialitzats.

11. Assegurança i despeses

Ca l'Anita garantirà la cobertura dels riscos derivats de l'activitat voluntària i de la responsabilitat civil vinculada a aquesta activitat d'acord amb la normativa aplicable.

La persona voluntària no hauria d'assumir habitualment costos derivats de l'activitat.

Quan existeixin despeses de transport, materials o altres conceptes necessaris per a l'activitat, el seu possible rescabament s'acordarà prèviament amb l'entitat i quedarà recollit, quan correspongui, al full de compromís.

PART II. PLA DE FORMACIÓ DEL VOLUNTARIAT

12. Objectius de la formació

La formació té com a objectiu que les persones voluntàries:

- coneguin Ca l'Anita i la seva missió;
- comprenguin el model d'acollida comunitària;

- coneguin els límits del seu rol;
- disposin d'eines bàsiques per relacionar-se en contextos interculturals;
- protegeixin la confidencialitat i la dignitat de les persones;
- sàpiguen detectar situacions que requereixen derivació;
- disposin d'eines bàsiques per gestionar dificultats o conflictes.

13. Formació inicial

Tota persona que realitzi voluntariat estable rebrà una formació inicial, presencial o en línia, adaptable al rol concret.

Mòdul 1. Ca l'Anita i el model d'acollida

- història i missió de l'entitat;
- model comunitari;
- Llars Connectades;
- autonomia i reciprocitat;
- diferència entre acompanyament i tutela;
- voluntariat, convivència i activitat professional.

Mòdul 2. Migracions, refugi i interculturalitat

- aproximació als processos migratoris;
- diversitat cultural;
- prejudicis i estereotips;
- comunicació intercultural;
- no-discriminació i antiracisme.

L'objectiu no és convertir les persones voluntàries en especialistes en migracions, sinó proporcionar un marc bàsic per desenvolupar adequadament la seva funció.

Mòdul 3. Límits, confidencialitat i bon tracte

- funcions i límits del voluntariat;
- confidencialitat;
- protecció de dades;
- consentiment;
- relacions de poder;
- prevenció de situacions d'abús o dependència.

Mòdul 4. Conflictes i derivació

- escolta;
- comunicació assertiva;
- gestió bàsica de conflictes;
- detecció de situacions que excedeixen el voluntariat;
- comunicació d'incidències;
- circuit de derivació.

La formació inicial pot realitzar-se en una única sessió o distribuir-se en diferents moments del procés d'incorporació.

14. Formació específica segons el rol

Quan sigui necessari s'oferirà formació específica vinculada a l'activitat desenvolupada.

Pot incloure:

- competències digitals;
- dinamització comunitària;
- llengua i conversa;
- comunicació intercultural;
- organització d'activitats;
- eines digitals pròpies de Ca l'Anita;
- primers auxilis;
- gestió de conflictes;
- habitatge i vida comunitària.

Ca l'Anita podrà utilitzar recursos formatius propis o formació proporcionada per xarxes, administracions i entitats especialitzades.

15. Formació continuada

Com a mínim una vegada l'any es promourà un espai de revisió o formació conjunta per a les persones voluntàries actives.

Aquest espai permetrà:

- compartir experiències;
- identificar dificultats;
- revisar els límits dels rols;

- actualitzar coneixements;
- detectar noves necessitats formatives.

La formació es concep com un procés continu i vinculat a l'experiència real del voluntariat.

PART III. RECONeixEMENT, SORTIDA I AVALUACIÓ

16. Participació i reconeixement

Ca l'Anita promourà que les persones voluntàries no siguin només executores d'activitats, sinó que puguin aportar idees i participar en la millora dels projectes.

El reconeixement del voluntariat podrà incloure:

- retorn personal sobre la seva contribució;
- participació en trobades de l'entitat;
- reconeixement públic quan sigui adequat i consentit;
- certificació de la participació i de les funcions realitzades;
- espais comunitaris de celebració i agraïment.

El reconeixement no tindrà caràcter econòmic.

17. Desvinculació

La relació voluntària pot finalitzar:

- per decisió de la persona;
- per finalització de l'activitat;
- per canvi de disponibilitat;
- de mutu acord;
- perquè el rol deixa de ser necessari;
- per incompliment greu dels compromisos assumits.

Sempre que sigui possible es realitzarà una conversa final per:

- conèixer la valoració de l'experiència;
- detectar aspectes de millora;
- facilitar una sortida adequada;
- valorar altres formes futures de vinculació amb l'entitat.

Quan correspongui s'hauran de retornar claus, materials o equipaments i cancel·lar accessos a eines digitals.

La confidencialitat sobre la informació coneguda durant l'activitat es manté després de la desvinculació.

18. Avaluació del Pla

El Pla de voluntariat serà revisat periòdicament per la Junta Directiva.

Com a mínim anualment es valoraran:

- nombre de persones voluntàries actives;
- noves incorporacions i desvinculacions;
- àmbits de voluntariat desenvolupats;
- participació en la formació inicial;
- necessitats formatives detectades;
- incidències significatives;
- valoració de les persones voluntàries;
- valoració de les persones participants quan sigui pertinent;
- adequació dels rols a les necessitats de l'entitat.

Aquesta revisió permetrà adaptar progressivament el Pla a l'evolució de Ca l'Anita i al desplegament de **Llars Connectades**.

19. Documentació associada

El desplegament del Pla es concreta mitjançant els documents següents:

1. Fitxa de persona voluntària.
2. Fitxa o descripció del rol.
3. Full de compromís de voluntariat.
4. Compromís de confidencialitat i protecció de dades.
5. Registre de formació.
6. Registre bàsic de seguiment i incidències.
7. Certificat de voluntariat, quan se sol·liciti.

Aquests documents han de ser proporcionals a la dimensió de l'entitat i evitar una burocratització innecessària de la participació comunitària.

20. Compromís final

Ca l'Anita considera el voluntariat una eina per **eixamplar comunitat, no per substituir professionals ni crear relacions de dependència.**

La finalitat última del programa és facilitar que persones amb trajectòries i orígens diferents puguin construir relacions, xarxes i espais compartits des de l'autonomia, la reciprocitat i el respecte.

Aquest és també el principi que orienta el creixement de **Llars Connectades**: connectar habitatges significa connectar persones i comunitats, sense convertir la convivència en una relació assistencial.

